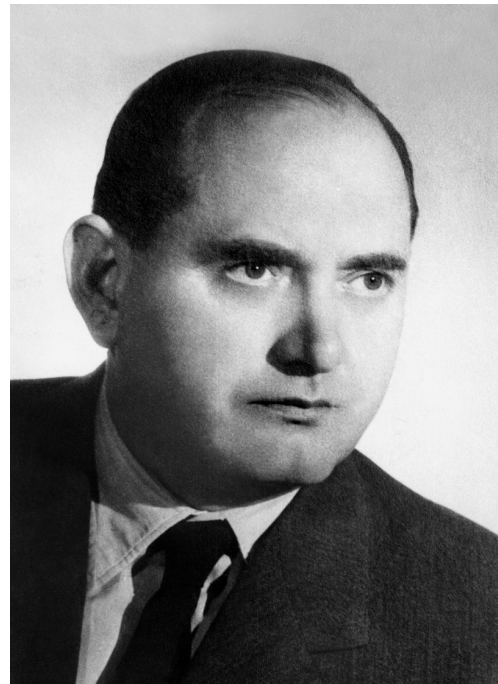

DR. SÁLYI GYULA

1903–1982

Állatorvosdoktor, Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a kórbonctani tanszék vezetője 1941-től 1965-ig. 1950/1951-ben dékánja, 1958-tól 1963-ig igazgatója, illetve rektora volt intézményünknek. A háziállatok kórbonctanának és kórtanának bel- és külföldön ismert tudósa.

Sályi Gyula 1903. március 2-án született Békéscsabán. Édesapja állatorvos volt. Gimnáziumi tanulmányait Veszprémben és Gyulán végezte, állatorvosi diplomáját a budapesti M. kir. Állatorvosi Főiskolán 1926-ban szerezte meg. Pályáját Jármai Károly professzor kórbonctani intézetében kezdte, 1927-ben tanársegéd-dé nevezték ki. 1928-ban, állatorvos-doktori oklevelének megszerzése után a járványtani tanszékre, illetve az Országos Állategészségügyi Intézethez helyezték át. Utóbbi intézet alapító tagjaként széles körű kórbonctani diagnosztikai munkát végzett. Igen alapos, értékes, eredményekben gazdag kórbonctani és kórszövettani kutatása nagymértékben hozzájárult az intézet magas szakmai színvonalának kialakulásához, elismeréséhez.

Az állatorvosi tiszti vizsgát 1929-ben tette le. Az állatorvosi patológia művelését élete céljának tekintette. Már 34 éves korában, 1937-ben magántanári képesítést szerzett. Jármai Károly professzor halála után, 1941-ben mint egyetemi nyilvános rendkívüli tanár vette át a kórbonctani intézet vezetését, majd 1943-ban

egyetemi nyilvános rendes tanári kinevezést kapott. Kiváló szakmai, pedagógiai és vezetőkészségét intézményünk irányításában is hasznosítani tudta. Az 1950/1951-es tanévben a Magyar Agrártudományi Egyetem Állatorvostudományi Karának dékánja, 1957/1958-ban az Állatorvostudományi Főiskola igazgatóhelyettese, 1958-tól 1962-ig igazgatója volt, majd az 1962/63-as tanévben egyetemi rangot kapott intézményünk, az Állatorvostudományi Egyetem rektori tisztségét töltötte be. Körültekintő, megfontolt véleményalkotása, szilárd alapokon nyugvó döntései az egyetemi nehéz helyzetekben is eredményessé tették munkáját.

Szakmai pályafutását alkotóereje teljében, 1964-ben bekövetkezett súlyos betegsége törte ketté, amely 1965-ben nyugdíjba vonulásra kényszerítette.

Kutatómunkáját az elhivatottság, a hallatlan szorgalom és az alaposág jellemezte; az állatorvosi patológia széles területét átfogta. 48 tudományos dolgozata jelent meg, két tankönyvet írt. Az onkológia keretén belül foglalkozott a baromfi és a szarvasmarha haemangiosarcomatosisával, a ló plasmocytosisával. Sok kisebb téma mellett főként a gazdasági nézőpontból is fontos fertőző állatbetegségeket kutatta. Különösen kedvelte a vírusos kóroktanú betegségekkel összefüggő patológiai problémákat. Alapvető munkái a sertéspestis, a sertés-salmonellosisok, az Aujeszky-betegség, a veszettség, az állatok himlői, a ragadós száj- és körömfájás, a juh ragadós hólyagos bőrgyulladás, a baromfi Marek-betegsége, fertőző gége- és légcsőgyulladás, a ló rhinopneumonitise, a listeriosis, a szarvasmarha vírusos hasmenése témakörökből valók. Értékálló megállapításai ma is ismereteink alapját képezik.

Eredményei, széles körű szakmai ismeretei, magas fokú igényessége, pedagógiai érzéke és az oktatás iránti elkötelezettsége tükröződik tankönyveiben, a két-két kiadást megért *Állatorvosi általános kórtan* (1959, 1961) és *A házi-állatok részletes kórbonctana* (1954, 1965) című könyveiben.

A tudománynak élt. Hallatlan szorgalommal, lelkiismerettel végzett alapos kutatótevékenységét számos tudományos elismerés jelzi. Az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága 1952-ben külön eljárás nélkül az állatorvos-tudomány doktorává avatta. A Magyar Tudományos Akadémia pedig kiemelkedő tudósaink – Kotlán Sándor, Manninger Rezső és Mócsy János akadémikusok – ajánlására 1962-ben az Akadémia levelező tagjává választotta. Kimagasló tudományos eredményeiért, példamutató oktatómunkájáért, vezető tevékenységéért 1955-ben Kossuth-díjat kapott. 1964-ben a Magyar Agrártudományi Egyesület által alapított Hutýra Ferenc-émlékéremmel tüntették ki. Lelkiismeretes, eredményekben gazdag tevékenységét két alkalommal is, 1965-ben és 1978-ban, a Munka Érdemrend arany fokozatával ismerték el. Az Állatorvostudományi Egyetem életműve elismeréseként 1975-ben tiszteletbeli doktorrá avatta.

Sályi professzor kitűnő pedagógiai érzékű, lelkiismeretes pedagógus volt;

SÁLYI GYULA MELLSZOBRA
AZ EGYETEM PARKJÁBAN
(DOMONKOS BÉLA ALKOTÁSA)

25 állatorvos-évfolyamot nevelt fel. Kristálytisza logikával szerkesztett, gondosan előkészített, közérthető, tömör stílusban felépített előadásait, amelyek élményt nyújtottak hallgatóinak, visszafogott, bölcs humorral fűszerezte.

Sályi Gyula professzor elhivatott, szerény, tudatos ember volt. Szakmai véleménye megtámadhatatlannak bizonyult. Tehetsége, a tanszéken kialakított munkastílusa, -módszere iskolát teremtő egyéniséggé emelte.

1982. október 13-án halt meg. A Magyar Tudományos Akadémia, az egyetem, az állatorvosi kar mély részvéte mellett kísérték a Farkasréti temetőben utolsó útjára.

Szobrát (Domonkos Béla alkotása) 2003. október 17-én, az Országos Állatorvos Nap keretében avatták.

Irodalom

Holló Ferenc: Sályi Gyula professzor emlékére (1903–1982). *Magyar Állatorvosok Lapja*, 1983. 38. 1. 7–10.

Vetési Ferenc: Szoboravatási ünnepség Sályi Gyula professzor születésének 100. évfordulója alkalmából. Budapest, 2003. október 17. *Állatorvosi Kamarai Hírek*, 2003. 14. 5. 10–13.